

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

VERSUS

Et factum est, cum consummasset Iesus, præcipiens duodecim discipulis suis, transiit inde ut doceret, & prædicaret in ciuitatibus eorum.

QVÆSTIO I.

Quid egit Dominus dimissis Apostolis?

*De præceptis
est præcepti
& consilij.*

*Docere &
prædicare.*

§. 1. **P**ostquam consummasset præcipiens transiit inde *transiit* est constitutio sine consilij, siue præcepti, qua formati sunt Apostoli, nā *transiit* 1. Cor. 11. 34. est dispoñere, imperare, formare. Continet verò omnia præcepta, quæ supra memorauimus.

§. 2. Transiit verò ut doceret ut prædicaret *transiit* hoc est, & priuatim & publice regnū Dei annunciare, quo munere nullum est in Ecclesia maius, magisq; necessarium.

Quod ait, docuisse in ciuitatibus eorum, non apparet manifestè quo referendum sit. Quidam ad id quod proxime ante cessit, referendum putant; Euthy. Hugo. nempe in ciuitatibus Apostolorum, hoc est, Galilææ. Pleriq; enim ex Galilæa oriundi erant. Act. 1. 7. Alii ad remotum, nempe Israëlitas, nam id aliquando vsu venit, ut Psal. 89. 8. & 4. Reg. 17. 24. ita Maldonatus noster: Verum plurium sententia ad proximum refert. Quanquam non video cur non omnes Iudææ ciuitates appellari possint, Ciuitates Apostolorum, quia gentis eiusdem erant. ita sanè Pilatus Ioan. 18. 35. vocat Iudæos gentem Christi. Gens tua & Pontifices tradiderunt te mihi.

VERSUS 2.

Ioannes autem cum audisset in vinculis opera Christi, mittens duos de discipulis suis.

QVÆSTIO I.

Vbi Ioannes in vinculis?

*In vinculis
esse est esse
in carcere.*

§. 1. **P**iscator reprehendit interpretem nostrum, quod dixerit in vinculis; est enim Græcè *δεσμός* carcer, & Syriacè, domo vincitorum, potuit autem esse *δεσμός* nisi non *δεσμός*, non in vinculis.

Verum nodum in scirpo quatit. Latine dicimus esse in vinculis, qui sunt in carcere, & Græci *δεσμός*, qui *δεσμός* est. etsi enim numellis & compedibus vinciti non sunt, nec robusto inclusi, hoc ipso tamen vinciti dicuntur, quod exitus denegetur. Vincire enim ostium & paries, non modo firmiter. Vincula escarum vocat Plautus, sic vincula amicitiae. ita non proprie semper est vincire, sed prohibere, impedire. ut verò impedimur sine pedicis, ita quoq; vincimur sine vinculis. Certe Henricus Stephani interpretatur *δεσμός* in vincula, vel carceres conici. An Ioannes etiam pedicis vincitus fuerit ignoro; verisimile tamen est ex Iosepho, & consuetudine, & crudelitate Herodis, odio adulteræ.

Sui immemor, discipulos curat.

§. 2. Egregium omnibus martyribus exemplum, non mittit ad Herodem, vel mortem deprecaturus, vel carceris liguorem, sed ad Christum, ut discipulorum salutem procuraret. Vitæ suæ prodigus, Ecclesiæ curam gerit.

§. 3. De carcere Ioannis, meminit Iosephus lib. 1. Antiq. c. 7. Apud Iudæos autem, inquit, fuit opinio, iustitiam Numinis delictum Herodis exercitum, propter Ioannem qui Baptista cognominatus est. Hunc enim tetraarcha necauit virum optimum, Iudæos excitantem ad virtutum studia, & primū pietatis ac iustitiae, simulq; ad baptisimi lauacrum: quod ita demum Deo gratum aiebat fore, si non ab vno tantum altitudo peccato abstineant, sed animis per iustitiam prius mundati addant & puritatem corporis. Quinimq; magni conuersus ad eum fierent. plebe talis doctrina audita; Herodes veritus, ne tanta hominis auctoritas defectionem aliquam pareret, quod videretur nihil non facturi ex eius consilio, indicauit satum esse prius, quam noui aliquid exoriretur, illum tollere, quam reuoluitur, seram penitentiam agere, itaq; vinculum missum in Macharum super dictam, illic occidi imperat, quod factum sequitur est Iudæorum exultatio, ab irato Deo peritum esse Herodis exercitum.

§. 4. Discipulorum Ioannis nonnulli Christo adhæcebant, alii emulabantur, ut Ioan. 1. v. 40. & 3. v. 26. Mat. 9. 14. Ea causa ipse Ioannes sollicitus agit, ut eos ad Christum maturè mittat. Nam opera eius quotidie captiuo referebant. Mirrit itaq; duos maximi negotij Legatos, discipulos suos, seu ut Syrus, per manum discipulorum, eorum scilicet qui audientes opera eius mirabantur. Erasmus reprehendit nostrum vertentem opera. Beza probat, at ille in Epistolis Pauli, & ceteris dinariè vertit opera, nō facta: fuit igitur vel hic vel illic operibus fuit, Equidem contemno nimium Grammaticos, dum noua querentes bona negligat, & usurpant Græci, uti nos opus. Opus ruri facere dicimus, & illi pa iter *ἐργον ποιεῖν*, & Hom. *οἰ. ἔ. ἔργον* vocat *ἐργον*, opus i gratum, sic *ἐργον ἐμὸν*, opus facere seu percuttere.

VERSUS 3.

Ait illi: Tu es qui venturus es, an alium expectamus?

QVÆSTIO I.

Cur & quid querit?

§. 1. **I**ulianus & Tertullianus lib. 4. contra Marcionem. Equum dubitare Ioannem existimant, alij prætulisse quasi dubitaret. Vera sententia, nec ipsum dubitare, nec dubitationem simulasse. Sed discipulis quibusdam dubitantibus, quod Christum viderent, & Ioannis austeritate longe abesse, & Pharisei vehementer obsterent, legatione consuluisse. Moriturus ergo suos Domino commendauit. Non enim recesserat ab eo Spiritus Dei in Christum, ut putauit Tertullianus, non enim modo Spiritum Prophetiæ, sed fidem quoq; perdidisset, qui in fide dubitasset. Nece constantiæ laude, qua eum Christus exultit, dignus fuisset.

§. 2. Qui de morte Christi & ad inferos descensum eum dubitasse arbitrati sunt, minus rectè senserunt. Fuere non pauci, ut Ambrosius in Luc. 7. Euseb. Emilius in hom. Iulianus Pomerius lib. 3. contra Iudæos, & penitus in expositione Symboli. Ioannes enim ut ceteri Propheta, & fideles ex Scripturâ de morte Messie factis instructi erant. Hoc ipsum Ioannes indicauit, cum dixit, esse agnum Dei, qui tollit peccata mundi, alludens ad Isaiæ vaticinium, quo dicitur tanquam ouis ducendus ad macerationem.

§. 3. Tota igitur legatio discipulorum causa instructa est; illis enim dubitantibus, & Ioanni trepidè credentibus commisit legationem, ut alieno nomine si quid denter interrogaret. Non dubitabat enim Christum daturum talia signa veritatis, qualia non possent esse falsitatis. Ita Cyrillus Alex. l. 2. c. 4. thesauri Christi hoc loco.